

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
SDP:n valtuustoryhmä

Valtuustoaloite

Ensihoidon johtamisjärjestelmän henkilöresursseja on lisättävä.

Terveystieteiden tutkimuskeskus (1326/2010) ja asetus ensihoitopalvelusta (585/2017) määrittävät ensihoidon järjestämisvastuun, palvelutasopäätöksen ja ensihoitopalvelun sisällön. Ensihoitoa säätelevät näiden lisäksi monet muut lait, kuten henkilötietolaki, mielenterveyslaki, potilaslaki, laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä.

Ensihoitopalvelu on terveydenhuollon peruspäivystyspalvelua. Alun perin ensihoidon ydintehtävä oli turvata nopea ammatillinen apu sairastuneille ja onnettomuuksien uhreille ja kuljettaa heidät nopeasti sairaalahoitoon. Sitten tehtäväkuva on muuttunut hyvinkin merkittävästi. Tänä hoito viedään potilaan luokse.

Ensihoitopalvelu pyrkii tunnistamaan kaikki sydämen vajaatoiminta-, aivohalvaus-, myrkytys- ja diabetespotilaat mahdollisimman varhain, aloittamaan asianmukaisen hoidon välittömästi ja ohjaamaan heidät oikeaan hoitopaikkaan.

Terveystieteiden tutkimuskeskusten keskittäminen on lisännyt ensihoitopalvelun merkitystä. Terveystieteiläin, ensihoitopalveluasetuksen ja palvelutasopäätöksen myötä odotukset ovat kasvaneet entisestään. Toimiva ensihoitopalvelu vähentää päivystysalueiden potilasruuhkaa ja ohjaa potilaat tarkoituksenmukaisesti perusterveydenhuollon tai erikoissairaanhoidon hoitopaikkoihin.

Ensihoitopalvelun toimintaympäristö ja luonne edellyttävät osaavaa henkilöstöä, operatiivista ja hallinnollista johtamista, teknisiä ratkaisuja, materiaalihoitoa ja tiedotusta. Ensihoito on työvoimavaltainen toimiala. Toiminta tapahtuu laajalla toiminta-alueella vaatien ympärivuorokautista valmiutta ja tarvittaessa myös sijaistyövoimaa. Palveluntuottaja vastaa pätevän henkilöstön riittävydestä, osaamisesta ja täydennyskoulutuksesta. Henkilöstöhallinto ja osaamisen varmistaminen ovat vaativia tehtäviä ja niiden onnistuminen on hyvän ja turvallisen ensihoitopalvelun perusedellytys.

Ensihoitoasetuksen mukaan ensihoitopalvelun on vastattava valmiuden ylläpidosta, johdettava ensihoitopalvelun operatiivista toimintaa ja laadittava ohjeet kuljetusta tarvitsevien potilaiden hoitoonohjauksesta sekä ohjeet niitä tilanteita varten, joissa potilas ei tarvitse kuljetusta. Lisäksi sen on vastattava ensihoitopalvelun päivittäistoiminnasta ja siitä poikkeavista erityistilanteista ja niihin varautumisesta. Tämän toteuttaminen vaatii ensihoitopalvelulta määrätietoista ja ammattitaitoista johtamista.

Pohjois-Karjalassa oli v. 2021 noin 43 000 ensihoitotehtävää, joista hätäkeskuksen välittämiä 37000 kpl. Muut tehtävät olivat turvapuhelin-, hoidontarpeenarviointi-, saattohoitopotilaan hoito- ym. tukipalvelun kaltaisia tehtäviä. Lisäksi osa yksiköistä hoitaa pelastusambulanssina pelastuspuolen tehtäviä. Hätäkeskuksen välittämistä tehtävistä on osa kiireettömiä D-tehtäviä, joita nykyisellä systeemillä joudutaan jossain määrin jonottamaan, koska resurssit eivät kaikin ajoin riitä niitä hoitamaan. Tämän lisäksi ensihoitoa työllistää se, että maakunnan terveysasemat ovat suljettuina entistä useammin myös virka-aikana. Ensihoitopalvelu on ainut terveysviranomainen, joka tuottaa palveluja maakunnan asukkaille koko maakunnan alueella 24/7.

Ensihoidossa työskentelee maakunnan alueella 138 ensihoitajaa, lisäksi 75 pelastajaa tekee joko kokoaikaisesti tai osa-aikaisesti ensihoidon tehtäviä. Ensihoitotoimintaa johtaa virka-aikaa tekevä ensihoitopäällikkö, alaisenaan ensihoitomestari, sekä vuorossa oleva operatiivinen ensihoidon kenttäjohtaja. Näiden lisäksi maakunnan paloasemilla

.5.2022

esihenkilöinä toimivat pelastuspuolen asemamestarit. Heillä ei ole substanssiosaamista ensihoidosta. Johtamisjärjestelmää havainnollistaa liitteenä oleva johtamiskaavio. Tällainen johtamisjärjestelmä toimi menneinä vuosina/vuosikymmeninä kun ensihoidon tehtävänä oli alussa kuvattu ydintehtävä, mutta tämän hetken ensihoidossa tuo johtamisjärjestelmä ei ole toimiva, eikä riittävä. Johtamistyössä tulee olla riittävän substanssiosaamisen omaavia esihenkilöitä. Ensihoitotyötä tekevät henkilöt ovat korkeasti koulutettuja ammattilaisia ja heidän lähiesihenkilöillä tulisi koulutustason olla sosiaali- ja terveysalan ylempi korkeakoulututkinto, koska ensihoidon kehitys on tänä päivänä nopeaa ja se, että pysytään kehityksen mukana, tulee johdonolla hyvin perillä tiedolla johtamisesta. Myös terveydenhuollon lakiviidakko on hallittava. Jo se yksistään on niin suuri, että lähiesihenkilöillä tulee olla tietoa alaa koskevista säädöksistä pystyäkseen toimimaan turvallisesti. Työhyvinvointikyselyssä useana vuonna ensihoitohenkilöstö on tuonut selkeästi esille työssäjaksamis- ja johtamisongelmat, joita ei voi korjata muuten kuin ajanmukaistamalla ensihoidon johtamisjärjestelmän.

SDP:n valtuustoryhmä esittää, että ensihoidon johtamisjärjestelmää kehitetään siten, että ensihoitopäällikön lisäksi jokaisella toiminta-alueella on alueelliset ensihoitomestarit. Ensihoidon kenttäjohtajavirkoja tulee lisätä niin, että työvuorossa on aina kaksi henkilöä, joista toinen johtaa kenttää johto- ja tilannekeskuksessa ja toinen toimii kentällä vaativien tilanteiden yksikön tehtävässä. Tällainen johtamisjärjestelmä varmistaa laadukkaan ensihoitopalvelun jatkossakin lisäten samalla johtamisresurssia työntekijöiden jaksamiseen ja työhyvinvointiin. Näin maakunnan asukkaille pystytään jatkossakin turvaamaan laadukasta ja kustannustehokasta ensihoitopalvelua osaavan ja motivoituneen henkilökunnan tuottamana.

Jarmo TANNINEN

Esa Lahtela
Esa Lahtela

Anu Honkanen
ANU HONKANEN

Seppo Eskelinen
SEPPÖ ESKELINEN

Jari Ruokolainen

Anna Purushainen-Saarelainen

Taija Kankkainen

Jouko Pössi

Taru

Nina Kallio

Hertta

Antti

Matti Mäkelä

Mika